

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/111/2018
Identifikačné číslo spisu: 2016200547
Dátum vydania rozhodnutia: 30.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2016200547.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobkyne P. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q.. U. XXXX/X, Q., proti žalovanému Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, odbor peňažných prostriedkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a posudkových činností, so sídlom Špitálska 8, 812 67 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2016/5254-AIV z 08. júla 2016, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 15. novembra 2017, č. k. 21Sa/16/2016-80, takto

rozhodol:

Kasačnú sťažnosť žalovaného z a m i e t a .

Žalobkyni p r i z n á v a proti žalovanému právo na náhradu trov kasačného konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Žalovaný preskúmaným rozhodnutím z 08.07.2016 zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, odbor sociálnych vecí a rodiny (ďalej aj „úrad“) č. SE1/OPPnKĹZPaPČ/PČ/SOC/2016/29971-0006 zo 14.03.2016, ktorým bola zamietnutá žiadosť o peňažný príspevok na opatrovanie maloletej Sofie Markovičovej.

2. Rozsudkom č. k. 21Sa/16/2016-80 z 15.11.2017 Krajský súd v Trnave zrušil rozhodnutie žalovaného č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2016/5254-AIV z 08.07.2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že správny orgán musí svoje rozhodnutie aj náležitým spôsobom odôvodniť. Uviedol, že správny orgán síce svoje závery oprel o lekárske posudky, ktoré majú byť podkladom pre vydanie rozhodnutia správnych orgánov, avšak nevysporiadal sa so všetkými relevantnými námietkami uvádzanými žalobkyňou. Ak je rozhodnutie správneho orgánu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, tento nedostatok nemôže odstrániť správny súd. Pokiaľ zo strany posudkového lekára žalovaného dochádza k bodovému hodnoteniu jednotlivých úkonov sebaobsluhy a zhodnoteniu odkázanosti maloletej Sofie na pomoc inej fyzickej osoby, je dôležité, aby rozhodnutie bolo najmä v tejto časti riadne odôvodnené. Uviedol, že v súvislosti s posudzovaním

zdravotného stavu maloletej ustanovenie § 11 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z. oprávňuje posudkového lekára vykonať posúdenie zdravotného stavu fyzickej osoby bez jej prítomnosti, avšak pri splnení podmienky, že posudkový lekár vopred môže s vysokou pravdepodobnosťou vylúčiť pochybnosti o správnosti diagnostického záveru konštatovaného už prvostupňovým správnym orgánom. V predmetnej veci však podľa názoru krajského súdu bolo vhodné, vzhľadom na závažnosť zdravotného postihnutia maloletej, aby táto bola prítomná pri posudzovaní jej zdravotného stavu, navyiac v prípade, ak zo strany posudkového lekára dochádza k posudzovaniu miery sebaobsluhy, resp. pokiaľ sa tieto úkony sebaobsluhy vyjadrujú v číselných hodnotách. Lekárskou činnosťou sa totiž nielen vykonáva medicínske hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu, jeho zmien a porúch, ktoré podmieňujú zdravotné postihnutie fyzickej osoby a určovanie miery funkčnej poruchy, ale aj posudzovanie sociálnych dôsledkov v oblastiach kompenzácií, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia. Dodal, že komplexný posudok, napriek svojej významnosti, nepredstavuje a ani nemôže, za situácie predloženia odlišného lekárskeho názoru, predstavovať jediný podklad rozhodnutia v konaní podľa zákona č. 447/2008 Z. z.. Vyhodnotil preto ako celkom legitímne očakávanie žalobkyne, že z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného o nepriznaní peňažného príspevku za opatrovanie sa v zmysle zákonného príkazu na presvedčivé odôvodnenie (§ 46 a § 47 ods. 3 Správneho poriadku) dozvie jasné argumenty, pre ktoré bolo rozhodnuté v prospech, resp. neprospech žiadateľa.

3. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal žalovaný včasnú kasačnú sťažnosť, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom. Uviedol, že posudkový lekár nemal pochybnosti o stanovenej diagnóze a informácie, ktorú získal z dokumentácie boli jednoznačné. Posudkový lekár sa nevyjadruje v lekárskom posudku k sociálnym dôsledkom, na ten účel sa vyhotovuje komplexný posudok. Uviedol, že posudkový lekár odvolacieho správneho orgánu je odborne spôsobilý zhodnotiť odkázanosť podľa predloženej zdravotnej dokumentácie a odborných lekárskeho nálezu, pričom nie je povinný vo svojej posudkovej činnosti rešpektovať odporúčania odborných lekárov, smerujúcich k návrhu kompenzácií. Uviedol, že u maloletej je potrebné brať do úvahy pomoc a starostlivosť, ktorú potrebuje dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím z dôvodu veku, a ktorú mu poskytujú bez ohľadu na jeho ťažké zdravotné postihnutie.

4. Žalobkyňa sa ku kasačnej sťažnosti žalovaného nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - ďalej len „SSP“), bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), preskúmal kasačnú sťažnosť a dospel k záveru, že nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť (§ 461 SSP).

6. Žalobkyňa dňa 11.01.2016 požiadala o príspevok na opatrovanie maloletej Sofie, nar. 11.01.2010, pre cystickú fibrózu s pľúcnymi prejavmi. Oprávnenou osobou na poberanie tohto príspevku je v prípade splnenia podmienok osoba, ktorá opatruje, v tomto prípade matka maloletej. Úrad rozhodnutím č. SE1/OPPnKŤZPaPČ/SOC/2016/29971-0006 zo 14.03.2016 žiadosti žalobkyne nevyhovел a nepriznal jej peňažný príspevok na opatrovanie maloletej. Podľa komplexného posudku prvostupňového správneho orgánu sa maloletá považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 50 % podľa prílohy č. 3, časti III, bod 10, písm. a/ zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V komplexnom posudku Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny z 27.06.2016 druhostupňový správny orgán určil stupeň odkázanosti maloletej ako stupeň I. pri dosiahnutí 115 bodov podľa § 49 ods. 10 a prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov. Druhostupňový správny orgán rozhodnutím z 08.07.2016 zamietol odvolanie žalobkyne a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

7. Úlohou správneho orgánu je svoje rozhodnutie presvedčivo odôvodniť. V zmysle § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako

použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

8. Pokiaľ žalovaný v preskúvanom rozhodnutí uviedol, že podrobné zhodnotenie odkázanosti na opatrovanie urobil posudkový lekár druhostupňového správneho orgánu podľa prílohy č. 3 k zákonu č. 448/2008 Z. z. a so stanoveným stupňom odkázanosti nie je odkázaná na opatrovanie, nakoľko stupeň odkázanosti nedosiahol V. alebo VI. stupeň, kasačný súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že takéto rozhodnutie nie je dostatočne presvedčivé a odôvodnené, keďže v ňom nie je vysvetlené, ktoré úkony neboli zohľadnené z dôvodu podľa § 14 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. a ktoré úkony potrebné z hľadiska zdravotného stavu dieťaťa, jeho rehabilitácie a potrebnej liečby považuje za činnosti, pri ktorých je odkázaná na pomoc nad rámec bežnej rodičovskej starostlivosti a dohľad.

9. Nemožno súhlasiť s argumentáciou žalovaného, uvedenou v kasačnej sťažnosti, že posudkový lekár sa nevyjadruje v lekárskom posudku k sociálnym dôsledkom, že na ten účel sa vyhotovuje komplexný posudok. Posudkový lekár správneho orgánu je nielen odborne spôsobilý zhodnotiť odkázanosť podľa predloženej zdravotnej dokumentácie a odborných lekárskeho nálezov, ale v zmysle § 11 ods. 1 písm. c/ zákona č. 447/2008 Z. z. posudzovať sociálne dôsledky v oblasti kompenzácií. Požiadavka na riadne odôvodnenie platí rovnako aj vo vzťahu ku komplexnému posudku, ktorý je tiež podkladom rozhodnutia správneho orgánu o priznaní, či nepriznaní kompenzácií. Ak sú presvedčivo odôvodnené, obe sa stávajú spoľahlivým podkladom pre rozhodnutie správneho orgánu. Tento je preto pred rozhodnutím samotným povinný vysporiadať sa s otázkou, či posudky ako podklady rozhodnutia sú úplné, riadne odôvodnené a či napr. v lekárskom posudku sa posudkový lekár vysporiadal so všetkými lekárskeho nálezmi, predloženými v konaní z hľadiska ich zhodnosti v hodnotení zdravotného stavu a presvedčivo odôvodnil, prečo ten-ktorý nález nepovažuje za úplný na účely posúdenia.

10. Výtknutým nedostatkom odôvodnenia rozhodnutia trpí predovšetkým samotné preskúvané rozhodnutie správneho orgánu o peňažnom príspevku na opatrovanie. Správny orgán obmedzil svoju úvahu len na zhodnotenie záverov lekárskeho posudkov, ktoré majú byť podkladom pre vydanie rozhodnutia správneho orgánu. Vôbec sa však nevysporiadal so všetkými relevantnými námietkami uvádzanými žalobkyňou.

11. Odôvodnenie je podstatnou obsahovou náležitosťou rozhodnutia správneho orgánu a plní niekoľko funkcií. Predovšetkým má presvedčiť účastníkov o správnosti postupu správneho orgánu a o zákonnosti jeho rozhodnutia. Tým sa napĺňa jedno zo základných pravidiel konania - posilňovať dôveru účastníkov správneho konania v správnosť rozhodovania. Ďalšou funkciou je kontrolná funkcia predovšetkým tých orgánov, ktoré budú rozhodnutie prípadne preskúvať. Účastník správneho konania má právo na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkové otázky súvisiace s predmetom správneho konania, relevantné pre posúdenie skutkového a právneho vzťahu.

12. Účelom opatrovania podľa § 39 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. je zabezpečiť každodenne pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím pri úkonoch sebaobsluhy, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri realizovaní sociálnych aktivít s cieľom zotrvať v prirodzenom domacom prostredí.

13. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby na účely tohto zákona, ak je odkázaná na osobnú asistenciu, opatrovanie alebo sociálnu službu podľa osobitného predpisu.

14. Podľa § 14 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. pri posudzovaní odkázanosti nepľnoletej fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na pomoc inej fyzickej osoby sa neprihliada na potrebu pomoci pri zabezpečovaní starostlivosti o seba, starostlivosti o domácnosť alebo pri realizovaní základných sociálnych aktivít, ktoré vyplývajú z rodičovskej starostlivosti poskytovanej nepľnoletej fyzickej osobe rovnakého veku.

15. Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z. fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na opatrovanie, ak stupeň jej odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je V alebo VI podľa osobitného predpisu.

16. Podľa § 49 ods. 10 zákona č. 448/2008 Z. z. odkázanosť fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby na účely poskytnutia sociálnej služby sa posudzuje podľa prílohy č. 3. Pri posudzovaní odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby sa dosiahnuté body podľa prílohy č. 3 písm. A v prvom bode až dvanástom bode sčítajú. Stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a priemerný rozsah odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby v hodinách sa určí na základe celkového počtu bodov.

17. Podľa § 49 ods. 12 zákona č. 448/2008 Z. z., ak fyzická osoba pri posudzovaní odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 písm. A dvanásteho bodu dosiahne 0 bodov, jej stupeň odkázanosti je VI a na body dosiahnuté podľa prílohy č. 3 písm. A prvého bodu až jedenásteho bodu sa neprihliada.

18. Bod dvanásť prílohy č. 3 časť A k zákonu č. 448/2008 Z. z. upravuje potrebu dohľadu. Za úkony dohľadu považuje dohľad pri činnostiach uvedených v bodoch 1 až 11. Počet 0 bodov získa fyzická osoba, ak je odkázaná na nepretržitý dohľad pri väčšine činností alebo fyzická osoba s cystickou fibrózou, ktorá je odkázaná na dohľad minimálne pri štyroch činnostiach, 5 bodov fyzická osoba, ktorá je odkázaná na dohľad počas dňa minimálne pri troch činnostiach a 10 bodov fyzická osoba, ktorá nie je odkázaná na dohľad pri žiadnej z činností.

19. V podanej žalobe žalobkyňa predovšetkým namietala, že maloletej malo byť za cystickú fibrózu podľa prílohy č. 3 časť B zákona č. 447/2008 pridelených 0 bodov. Bude potrebné, aby správny orgán v ďalšom konaní vyhodnotil, pri koľkých činnostiach v čase podania žiadosti, resp. v neskoršom období maloletá bola a je odkázaná na dohľad pri minimálne štyroch činnostiach, a teda či možno postupovať podľa § 49 ods. 12 zákona č. 448/2008 Z. z. (v zmysle bodu 12 prílohy č. 3 časť A k zákonu č. 448/2008 Z. z. jej prideliť 0 bodov a neprihliadať na body dosiahnuté podľa predchádzajúcich bodov - prvého až jedenásteho).

20. V súlade s ustanovením § 14 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. je potrebné vyhodnotiť a zdôvodniť, ktoré činnosti vyplývajú z rodičovskej starostlivosti poskytovanej nepľnoletej fyzickej osobe rovnakého veku, a ktoré činnosti vykonávajú rodičia maloletej, resp. žalobkyňa nad rámec bežnej rodičovskej starostlivosti z dôvodu zdravotného postihnutia maloletej.

21. Keďže žalovaný ako sťažovateľ v podanej kasačnej sťažnosti neuviedol žiadne námietky spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia krajského súdu, najvyšší súd, ako súd kasačný, podanú kasačnú sťažnosť v zmysle § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

22. Kasačný súd priznal úspešnej žalobkyni plnú náhradu trov konania na kasačnom súde, o výške ktorej rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 467 ods. 1 a ods. 2, § 167 ods. 1, § 175 ods. 2 SSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.